

ХАРКІВ ЯК УНІВЕРСИТЕТСЬКЕ МІСТО

Міжнародна наукова конференція

ПРОГРАМА

11-12 листопада 2015 р.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра історіографії, джерелознавства та археології
Центр краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька
Центральна наукова бібліотека

Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського
Харківська організація Національної спілки художників України
Харківський художній музей

Архів Польської Академії наук (Варшава)

Програма конференції

«ХАРКІВ ЯК УНІВЕРСИТЕТСЬКЕ МІСТО»

м. Харків

11–12 листопада 2015 р.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ТА ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТИ

- **Бакіров В. С.**, ректор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, професор, академік НАН України, член-кореспондент НАПН України, доктор соціологічних наук – **голова оргкомітету**
- **Посохов С. І.**, декан історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, професор, доктор історичних наук – **заступник голови оргкомітету**
- **Журавльова І. К.**, директор Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна – **секретар оргкомітету**
- **Абраменко Л. М.**, заступник директора з наукової роботи Харківського художнього музею
- **Біткова Т. В.**, директор Українсько-польського центру науки та культури Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, доцент, кандидат економічних наук
- **Веркіна Т. Б.**, ректор Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського, професор, заслужений діяч мистецтв України, народна артистка України, кандидат мистецтвознавства
- **Драч І. С.**, проректор з наукової роботи Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського, професор, доктор мистецтвознавства
- **Іващенко В. Ю.**, директор Музею історії університету, доцент кафедри історіографії, джерелознавства та археології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кандидат історичних наук
- **Кісельова Ю. А.**, доцент кафедри історіографії, джерелознавства та археології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кандидат історичних наук
- **Ковтун В. І.**, голова Харківської організації Національної спілки художників України, професор кафедри рисунку Харківської державної академії дизайну і мистецтв, народний художник України
- **Краєвська Х.**, директор Архіву Польської Академії наук, доктор гуманітарних наук
- **Куделко С. М.**, директор Центру краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, професор, кандидат історичних наук
- **Малиновська В. М.**, учений секретар Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
- **Мизгіна В. В.**, директор Харківського художнього музею, заслужений працівник культури України
- **Полякова Ю. Ю.**, головний бібліограф Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
- **Удод А. М.**, проректор з економічних питань та господарчої діяльності Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, доцент, кандидат економічних наук
- **Фоломєєв М. А.**, директор Центру веб-комунікацій Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кандидат політичних наук
- **Шановалова О. О.**, директор Центру міжнародного співробітництва Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, доцент, кандидат історичних наук

РЕГЛАМЕНТ РОБОТИ:

доповіді на пленарному засіданні до 20 хв.
на секційних засіданнях до 15 хв.

Робочі мови конференції: українська, польська, російська

До уваги доповідачів!

*Прохання зареєструватися у модераторів
до початку роботи засідань конференції*

**Під час роботи конференції у холі 4 поверху працює виставка
книжкової продукції видавництва України**

11 листопада 2015 р.

9.00–9.45

Реєстрація учасників

*(Головний корпус Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна, хол 4 поверху)*

10.00–10.20

Відкриття конференції

Зал засідань Ученої ради університету

*(Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
Головний корпус, 4 поверх)*

Вітання:

ректор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,
доктор соціологічних наук, професор, академік НАН України,
член-кореспондент НАПН України **В. С. Бакіров**

ректор Харківського національного університету мистецтв імені
І. П. Котляревського, професор, заслужений діяч мистецтв України, народна
артистка України, кандидат мистецтвознавства **Т. Б. Веркіна**

голова Харківського відділення Національної спілки художників України,
академік, народний художник України, професор **В. І. Ковтун**

директор Харківського художнього музею,
заслужений працівник культури України **В. В. Мизгіна**

Презентація видань до 210-ї річниці Харківського університету

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

I сесія

10.20–12.00

Зал засідань Ученої ради університету

(ХНУ імені В. Н. Каразіна, Головний корпус, 4 поверх)

Модератори: **В. Ю. Івашенко, С. І. Посохов**

1. Поняття «університетський простір» та нові підходи до вивчення історії Харківського університету.
Посохов Сергій Іванович, декан історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, професор, доктор історичних наук
2. Студентство Харкова: покоління пехт.
Астахова Катерина Вікторівна, ректор Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія», професор, доктор історичних наук
3. Харківський університет початку XIX ст. очима катеринославців.
Литвинова Тетяна Федорівна, професор кафедри історії України, Дніпропетровського національного університету імені Олеса Гончара
4. Вклад латышских ученых в становление и развитие Харьковского университета.
Коцере Вента, директор Академічної бібліотеки Латвійського університету, доктор філологічних наук (Рига, Латвія)
5. Uniwersytet Warszawski – dzieje i tradycje.
(Варшавський університет – історія і традиції).
Krajewska Hanna (Краєвська Ханна), директор Архіву Польської Академії наук, доктор гуманітарних наук (Варшава, Польща)
6. Університетські традиції як стимул розвитку музичної культури Харкова.
Кононова Олена Василівна, професор, зав. кафедри загального та спеціалізованого фортепіано Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського, кандидат мистецтвознавства

7. Университетское дело и мировое развитие: харьковские перспективы.

Ковріга Олександр Володимирович, директор Центру міждисциплінарного прогнозування суспільного розвитку ХНУ імені В. Н. Каразіна, кандидат економічних наук

Перерва на каву

12.00–12.30

II сесія

12.30–13.30

Модератори: С. М. Куделко, Л. Ю. Посохова

1. На шляху до університету: Харківський колегіум і місцеве суспільство (XVIII – поч. XIX ст.).

Посохова Людмила Юріївна, професор кафедри історії України ХНУ імені В. Н. Каразіна, доктор історичних наук

2. Харківський університет: роль у створенні приватних та громадських вишів (наприкінці XIX – на початку XX ст.)

Удовицька Тетяна Анатоліївна, доцент кафедри соціології Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія», кандидат історичних наук

3. Місія «ідеального університету»: ретроспективний погляд.

Жванко Любов Миколаївна, професор кафедри історії та культурології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, доктор історичних наук

4. Университетский статус консерватории.

Ганзбург Григорій Ізраїлевич, докторант кафедри історії української та зарубіжної музики Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського, кандидат мистецтвознавства

13.30–14.00

Відкриття виставки

Студенти «смутного часу (1920–1930)»

Музей історії університету

(Головний корпус, 2 поверх)

Обід

14.00–15.00

15.30–16.30

Відкриття виставки харківського художника І. М. Погорелова

«Яскраві миттєвості рідного міста»

Центральна наукова бібліотека

(Виставковий зал, 8 поверх)

12 листопада

I секція

Університетські вчені у контенті міста

10.00–11.30

Центральна наукова бібліотека

(Читальний зал № 6, 8 поверх)

Модератори: Н. В. Буценко, Ю. А. Кісельова

1. Історик і місто: до питання про соціальні обов'язки історика на прикладі творчості Д. І. Багалія.
Кісельова Юлія Анатоліївна, доцент кафедри історіографії, джерелознавства та археології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кандидат історичних наук
2. Харківський університет у долі М. М. Ковалевського: студентські роки, початок наукової кар'єри.
Богдашина Олена Миколаївна, професор кафедри історії України Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, доктор історичних наук
3. Харьковские профессора – антиковеды в Новороссийском университете: В. Н. Юргевич, А. Н. Деревницкий, Е. Г. Кагаров.
Березін Сергій Євгенович, головний науковий співробітник Державного архіву Одеської області
4. Co Polacy wiedzą o L.D. Landau i jego szkole fizyki.
(Що поляки знають про Л. Д. Ландау і його фізичну школу).
Rawłowska Maria (Павловська Марія), зав. бібліотекою факультету фізики Ягеллонського університету (Краків, Польща)
5. Харківський професор у Новоросійському університеті: нові архівні матеріали до біографії В. К. Надлера.
Герасимова Світлана Миколаївна, головний науковий співробітник Державного архіву Одеської області

Перерва на каву

11.30–12.00

Продовження роботи секції

12.00–13.00

Модератори: К. А. Лискова, М. В. Проценко

6. Два століття разом. Представники роду Каразіних у стінах Харківського університету.
Вовк Ольга Ігорівна, заступник директора Центру краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
7. Революція и доцент Харьковского императорского университета: изломы биографии Е. А. Черноусова в событиях 1917–1920 гг.
Домановський Андрій Миколайович, доцент кафедри українознавства, доцент кафедри історії стародавнього світу і середніх віків Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кандидат історичних наук
8. Университетский геолог А. В. Гуров: вклад в развитие Харькова.
Лобенко Сергій Валерійович, аспірант кафедри історії науки і техніки, Національного технічного університету «ХПІ»
9. Професор Харківського університету М. В. Клочков: діяльність в епоху катастроф (1914–1919).
Синюрка (Чухлій) Світлана Олександрівна, доцент кафедри соціально-економічних наук Центру міжнародної освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кандидат історичних наук
10. Митрополит Харьковский и Богодуховский Никодим – почетный доктор Харьковского университета.
Талалай Максим Валентинович, протодиякон Харківської єпархії, завідувач Церковно-історичного музею Харківської єпархії УПЦ
11. Дипломаты – воспитанники Харьковского Императорского университета XIX – нач. XX вв.
Проценко Михайло Володимирович, заст. директора Центру краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
12. Несломленность духа: жизнь и смерть доктора И. Н. Рахманинова.
Глибицька Світлана Борисівна, головний бібліограф ЦНБ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

II секція
Університетські бібліотеки та архіви в епоху е-культури

10.00–11.30

Центральна наукова бібліотека

(Конференц-зал, 9 поверх)

Модератори: Т. В. Бігкова, В. Г. Мохонько

1. Університетська бібліотека – провідний центр культури та просвітництва.
Подрєзова Марина Олексіївна, директор Наукової бібліотеки Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
2. Комплексне представлення науково-виробничого здобутку бібліотечної галузі регіону: методика розробки та формування контенту “Бібліотечної енциклопедії Харківщини”.
Сафонова Вікторія Володимирівна, головний бібліотекар відділу науково-методичної роботи ХДНБ імені В. Г. Короленка
3. Małe i duże, czyli o bibliotekach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.
Маленькі та великі, тобто про бібліотеки Сілезького університету в Катовіцах.
Przewoźnik Beata (Пжевозник Беата)
Сілезький університет, доктор (Катовіце, Польща)
4. Модернізація діяльності наукової бібліотеки в умовах впровадження Закону України про вищу освіту.
Ніколаєнко Наталія Миколаївна, директор Наукової бібліотеки Української інженерно-педагогічної академії
5. Інформатизація як вектор розвитку університетської бібліотеки.
Павленко Тетяна Борисівна, заступник директора Наукової бібліотеки Харківського національного медичного університету
6. Publicity у діяльності сучасної бібліотеки – «Windows on America».
Скачко Катерина Андріївна, бібліотекар I категорії ЦНБ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
7. «Бібліотечний ревізор» академічного бібліотечного простору Харкова.
Лискова Катерина Андріївна, бібліотекар I категорії ЦНБ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
Бова Ірина Валеріївна, завідувач відділу обслуговування читачів Наукової бібліотеки Національного юридичного університету України імені Ярослава Мудрого

Перерва на каву

11.30–12.00

Продовження роботи секції

12.00–13.00

Модератори: О. Г. Бабічева, Т. В. Біткова

8. Новый Дворец знаний: Торнякалнс – Академический центр естественных наук Латвийского университета.
Коцере Вента, директор Академічної бібліотеки Латвійського університету, доктор філологічних наук, (Рига, Латвія)
9. Dedykacja, jako wyraz uznania i dowód przyjaźni – z badań proweniencyjnych księgozbioru Biblioteki Wydziału Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.
Посвячення на знак вдячності та дружби: наукові дослідження провенієнцій у книжкових фондах бібліотеки факультету фізики, астрономії та прикладної інформатики Ягеллонського університету в Кракові.
Pawlowska Maria (Павловська Марія), зав. бібліотеки факультету фізики Ягеллонського університету (Краків, Польща)
10. Меморіальні місця пам'яті університету – читальний зал № 10 Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.
Журавльова Ірина Казимирівна, директор ЦНБ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
Кононенко Ірина Іванівна, зав. сектора ЦНБ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
11. Вивчення провенієнцій меморіальної бібліотеки видатного українського літературознавця, критика, поета, громадського діяча, випускника Харківського університету І. Світличного.
Бурлаченко Наталія Валентинівна, бібліотекар ЦНБ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
12. **Memoria, disponibilitas, conservatio.** Пам'ять, доступність, збереження: університетська спадщина у світовому просторі.
Журавльова Ірина Казимирівна, директор ЦНБ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
Самохвалова Ольга Юріївна, зав. відділу ЦНБ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
13. Сучасні виклики організації збереження культурно-історичної спадщини в університеті.
Крупя Тетяна Миколаївна, бібліотекар ЦНБ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

III секція
Університетські традиції як символічний капітал
і культурна спадщина

10.00–11.30

Центральна наукова бібліотека
(Читальний зал № 1, 8 поверх)

Модератори: Р. Г. Любавський, Н. В. Проць

1. Імператорський Харківський університет і початки української археографії.
Журба Олег Іванович, завідувач кафедри історіографії, джерелознавства та архівознавства Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, доктор історичних наук
2. «Ландау – Центр» ХНУ імені В. Н. Каразіна: новий формат просвітництва в Україні.
Круглова Вікторія Володимирівна, директор Навчального центру «Ландау-Центр» ХНУ імені В. Н. Каразіна, виконавчий директор Асоціації викладачів, випускників і друзів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
3. Одеса і Новоросійський університет в метричних книгах: історико-джерелознавчий аспект.
Левченко Валерій Валерійович, доцент кафедри українознавства, історико-правових та мовних дисциплін Одеського національного морського університету, кандидат історичних наук
4. Університетські місця пам'яті у спогадах професорів та вихованців Харківського університету XIX – початку XX ст.
Іващенко Вікторія Юріївна, доцент кафедри історіографії, джерелознавства та археології, директор Музею історії університету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кандидат історичних наук
5. Личные фонды советского периода студентов и преподавателей Харьковского университета на материалах ГАОО.
Паніван Ганна Михайлівна, провідний спеціаліст відділу використання документів і зовнішніх зв'язків Державного архіву Одеської області

6. Специфические детерминанты становления интеллектуальной традиции математического сообщества Университета Св. Владимира.
Решетова Ельзара Енверівна, доцент кафедри алгебри і функціонального аналізу Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат педагогічних наук (Сімферополь, АР Крим)
7. Организация университетских клиник в Харькове.
Мякіна Олександр Володимирович, доцент кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я Харківського національного медичного університету
Міщенко Олександр Миколайович, старший викладач кафедри соціальної організації та економіки охорони здоров'я Харківського національного медичного університету
Мельник Ксенія Олександрівна, студентка Харківського національного медичного університету

**Перерва на каву
11.30–12.00**

**Продовження роботи секції
Модератори: Р. Г. Любавський, О. В. Суханова**

8. «Новий Харків»: проект ідеального міста без університету.
Любавський Роман Геннадійович, доцент кафедри історії України, заступник декана з наукової роботи Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кандидат історичних наук
9. Філософія в Харківському університеті (1804–1920).
Абашнік Володимир Олексійович, доцент Харківського економіко-правового університету, завідувач кафедри гуманітарних дисциплін, кандидат історичних наук
10. Корпоративна символіка як складова практик саморепрезентації Харківського університету кінця ХХ – початку ХХІ ст.
Рачков Євген Сергійович, аспірант кафедри історіографії, джерелознавства та археології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

11. Цюйфу – педагогический университет и город.

Сяопін Лі, випускник Анхойського університету, магістр, викладач Інституту Конфуція ХНУ імені В. Н. Каразіна (Цюйфу, Китай)

12. Анхойский университет и три города.

Сінь Янь, випускник Анхойського університету, магістр, викладач Інституту Конфуція ХНУ імені В. Н. Каразіна (Хефей, Китай)

13. Студенческие строительные отряды Харьковского университета в 1970–1980-е годы.

Петровський Володимир Володимирович, професор кафедри історіографії, джерелознавства та археології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, доктор історичних наук

14. Границы самоидентификации университетской корпорации (на материалах интервью выпускников Харьковского университета).

Красько Ольга Іванівна, аспірантка історичного факультету, молодший науковий співробітник Музею історії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

15. Łódź – szczególny przypadek środkowoeuropejskiej metropolii. Tradycje przemysłowe i kulturalne oraz dziedzictwo wschodniej i środkowej Europy

Jacek Ladorucki (Лядоруцький Яцек), ад'юнкт Університету м. Лодзь (Польща), доктор

IV секція

Бібліотечні, музейні, архівні фонди та їх значення для історії науки. Мистецтво Харківщини та Харківський університет

10.00–11.30

Центральна наукова бібліотека

(Читальний зал грецької літератури, 8 поверх)

Модератори: Л. М. Абраменко, Ю. Ю. Полякова

1. Майстри образотворчого мистецтва – вихованці Харківського університету.
Денисенко Ольга Йосипівна, зав. відділу Харківського художнього музею
2. Образ Харківського університету, віддзеркалений у мистецтві.
Павлова Ольга Григорівна, доцент кафедри історіографії, джерелознавства та археології ХНУ імені В. Н. Каразіна, кандидат історичних наук
3. Внесок Харківського університету в розвиток церковної православної періодики Харківської єпархії (1862–1917 рр.).
Бондаренко Ганна Анатоліївна, викладач Національного університету внутрішніх справ, кандидат історичних наук
4. М. В. Лисенко як носій університетської ідентичності.
Гладишко Альона Петрівна, студентка 4 курсу виконавсько-музикознавчого факультету Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського
5. З мистецької спадщини Харківського університету: графічна колекція Й.-А. Клейна в зібранні Харківського художнього музею.
Прокатова Тетяна Юхимівна, зав. відділу Харківського художнього музею
6. Восточная этнографическая коллекция г. Гогунцова. К вопросу реконструкции собрания Кабинета Востока.
Литовко Тетяна Юрійвна, зав. відділу декоративно-прикладного мистецтва Харківського художнього музею
7. Павел Риттер – музикальний критик газети «Утро».
Полякова Юліана Юрійвна, головний бібліограф ЦНБ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Перерва на каву

11.30–12.00

Продовження роботи секції

12.00–13.00

Модератори: **О. Й. Денисенко, О. Г. Павлова**

8. Литературно-художественний образ Харківського університету.
Куделко Сергій Михайлович, професор, директор Центру краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, кандидат історичних наук
9. Інформаційний резонанс навколо меморіальних дошок як варіант взаємодії суспільства та університетської пам'яті.
Конюшок Вікторія Анатоліївна, студентка IV курсу історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
10. Харківський університет в зеркале авангардного мистецтва.
Трубчанінов Владлен Олександрович, ст. лаборант Центру краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, аспірант Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
11. З мистецької скарбниці Харківського художнього музею: відображення епохи наполеонівських війн в англійській карикатурі кінця XVIII – початку XIX ст.
Філатова Марина Іванівна, старший науковий співробітник відділу зарубіжного мистецтва Харківського художнього музею

Круглий стіл
«Vivat nostrum civitas.
Студент університетського міста»

13.00–14.00

Центральна наукова бібліотека
(Читальний зал № 6, 8 поверх)

Модератори:

- **Астахова Катерина Вікторівна**, ректор Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія», професор, доктор історичних наук
- **Стародубцева Лідія Володимирівна**, завідувача кафедрою медіа-комунікацій Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, професор, доктор філософських наук

У круглому столі беруть участь студенти та викладачі вишів міста Харкова

14.00–14.30

Підведення підсумків роботи конференції
Центральна наукова бібліотека
(Читальний зал № 6, 8 поверх)

Обід

14.30–15.30

Екскурсія університетськими місцями пам'яті
15.30–17.00

18.00–19.00

Університет мистецтв запрошує
«Для тих, хто любить музику...»
Концерт для учасників конференції

Камерний зал Харківського національного університету мистецтв
імені І. П. Котляревського
(пл. Конституції 11/13)

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ НОТАТОК

Адреса оргкомітету: 61022, м. Харків, пл. Свободи, 4,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Центральна наукова бібліотека.
Телефон: +38(057)707-53-65

Комп'ютерне верстання, макет обкладинки: Проценко М. В.